

**การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ***
**The Curriculum Evaluation on Bachelor Degree of
Public Administration Program, Faculty of Humanities and
Social Science Thaksin University**

อภิรดี จิโรภาส¹ และอัคร์ศิริ ลาปีอี²

Apiradee Jiropas¹ and Aussiri Lapi-e²

มหาวิทยาลัยทักษิณ¹

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี²

Thaksin University, Thailand¹

Suratthani Rajabhat University, Thailand²

Corresponding Author, Email: eveafs@hotmail.com

บทคัดย่อ

การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ภายใต้โครงการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 เป็นรายด้าน ประกอบด้วย การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินด้านกระบวนการ รวมทั้งการประเมินด้านผลผลิต และเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขา รัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ในอนาคตให้

* ได้รับบทความ: 18 มิถุนายน 2563; แก้ไขบทความ: 17 ตุลาคม 2563; ตอรับตีพิมพ์: 22 ตุลาคม 2563

มีคุณภาพ บรรลุข้อกำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยดำเนินการด้วยรูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธี ซึ่งกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม

ผลการวิจัยสามารถนำเสนอรายประเด็นได้ ดังนี้

1. กลุ่มตัวแทนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความคิดเห็นต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.19) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านผลผลิต รองลงมาคือด้านบริบท และด้านกระบวนการ ขณะที่ด้านปัจจัยนำเข้ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ

2. กลุ่มตัวแทนจากผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.05) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านผลผลิต รองลงมาคือด้านบริบท และด้านปัจจัยนำเข้า ขณะที่ด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

3. กลุ่มตัวแทนจากนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านปัจจัยนำเข้า รองลงมาคือด้านบริบท และด้านผลผลิต ขณะที่ด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

คำสำคัญ: รัฐประศาสนศาสตร์; ประเมินหลักสูตร; ข้อกำหนดตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

Abstract

The Curriculum Evaluation on Bachelor Degree of Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Science Thaksin University. Under this research project, the objective is to evaluate the Bachelor of Public Administration curriculum, Department of Public Administration, Revised Edition, BE 2560 in each

aspect which consists of environmental assessment, process assessment together with the assessment of productivity in order to study the weakness problems and the guidelines for improving the Bachelor Degree of Public Administration Curriculum, Department of Public Administration Under the Faculty of Humanities and Social Sciences Thaksin University in the future to meet quality requirements in accordance with Thai Qualifications Framework For Higher Education in public administration. This research uses a mixed method research. For the quantitative research process uses questionnaires as a tool to collect data from three sample groups.

The research results can be presented as follows:

1. A group of graduates from the Bachelor of Public Administration Program have an opinion towards the evaluation of the Bachelor of Public Administration Program, Department of Public Administration, Revised Edition, BE 2560. Overall results is at a high level ($\bar{x} = 4.19$). The highest mean aspect is the productivity, following with the context and the process while the import factor has the lowest mean respectively.
2. A representative group from graduate users have an opinion towards the evaluation of the Bachelor of Public Administration Program, Department of Public Administration, Revised Edition, BE 2560. Overall results is at a high level ($\bar{x} = 4.05$). The highest mean aspect is the productivity, following with the context and the import factor while the process has the lowest mean respectively.
3. A group of undergraduate students from the public administration program have an opinion towards the evaluation of the Bachelor of Public Administration Program, Department of Public Administration, Revised Edition, BE 2560. Overall results is at a high level ($\bar{x} = 4.51$). The highest mean aspect is the import factor, following with context.

Keywords: Public Administration; Program evaluation; Thai Qualifications Framework For Higher Education

1. บทนำ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ถือเป็นสถาบันการศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตภายใต้การกำหนดวิสัยทัศน์ของการเป็นคณะชั้นนำทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยเป็นที่ยอมรับของสังคมและขับเคลื่อนเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหาสังคมภาคใต้ ซึ่งนอกจากมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยทักษิณแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์สำคัญในการดำเนินการมุ่งผลิตบัณฑิตที่สามารถดำรงชีวิต ประกอบอาชีพในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในโลกปัจจุบันอย่างมีความสุขด้วยการจัดกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งนับเป็นเงื่อนไขสำคัญของบัณฑิตรุ่นใหม่ควบคู่กันอีกด้วย ทั้งนี้แนวคิดของการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Qualifications Framework for Higher Education; TQF:HEd) ที่เน้นผลการเรียนรู้ (Learning outcomes) ของผู้เรียนซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพเพื่อประกันคุณภาพบัณฑิตและสื่อสารให้หน่วยงานรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิตโดยมีการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตเป็นผลผลิตของกระบวนการจัดการศึกษาไว้ 5 ด้าน ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

เนื่องด้วยหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ นับเป็นสาขาวิชาหนึ่งที่ทำกำการเปิดสอนภายใต้สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งเริ่มทำกำการเปิดสอนเมื่อ ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา โดยนับเป็นหลักสูตรสืบเนื่องจากการปรับปรุงและขยายองค์ความรู้จากเดิมที่มุ่งเน้นขอบข่ายทางด้านการปกครองท้องถิ่น ภายใต้อัตลักษณ์ “เปี่ยมความรู้ คู่คุณธรรม นำสู่การปฏิบัติ พัฒนาท้องถิ่น” สู่กำการกำหนดแนวทางผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีปัญญาและจริยธรรมทางวิชาชีพฐรัฐประศาสนศาสตร อีกทั้งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ความเปนมืออาชีพ (professional) และความเท่าทันโลกสมัยใหม่ (modern world literacy) ดังนั้นเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดดังกล่าว จึงจำเป็นต้องกำหนดกลไกการประเมินเพื่อสะท้อนถึงประสิทธิภาพในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระดับภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน ซึ่งจะได้นำข้อมูลและปัญหาที่พบจากการวิจัยไปปรับปรุงและเป็นแนวทางใน

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและสังคมประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นรายด้าน ประกอบด้วย การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินด้านกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิต

2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ในอนาคตให้มีคุณภาพบรรลุข้อกำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ภายใต้กระบวนการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำรูปแบบการประเมินของ CIPP Model ของ Danial L.Stufflebeam เป็นเครื่องมือประเมินคุณภาพภาพรวม (Stufflebeam, D.L., et al., 1971) ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมองค์ประกอบของหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีแนวการวิจัยตามขั้นตอนโดยมีรายละเอียดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การประเมินด้วยรูปแบบการวิจัยเชิงผสมวิธี (Mixed methods evaluation) ครั้งนี้จะวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณผสมผสานข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อยืนยันและขยายความซึ่งกันและกัน สู่การอธิบายคุณภาพหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หรือ TQF (มคอ.1 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์) บนฐานการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ด้วยแนวคิด CIPP Model ของ Danial L.Stufflebeam อันสะท้อนถึงสาระสำคัญรายด้าน ดังนี้

1.1 การประเมินด้านบริบท หรือ Context Evaluation (C) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากวัตถุประสงค์ เนื้อหารายวิชาที่ระบุในโครงสร้างของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560

1.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า หรือ Input Evaluation (I) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น สื่อการเรียนรู้ สภาพห้องเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560

1.3 การประเมินด้านกระบวนการ หรือ Process Evaluation (P) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผลรายวิชาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560

1.4 การประเมินด้านผลผลิต หรือ Product Evaluation (P) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560

2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ

2.1.1 การกำหนดประชากรทั้งหมด มีจำนวนดังนี้

1) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 60 คน

2) ตัวแทนสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิตบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณซึ่งประกอบด้วย จำนวน 60 หน่วยงาน

3) นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2560-2562 จำนวน 120 คน

2.1.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan.,1970) โดยกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 และระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 รวม 148 คน ประกอบด้วย

1) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 28 คน

2) ตัวแทนสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิตบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณซึ่งประกอบด้วย ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 28 คน/หน่วยงาน

3) นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2560-2562 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คน

2.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.2.1 ตัวแทนผู้บริหารสังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และคณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560 ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน

2.2.2 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน

2.2.3 ตัวแทนสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณซึ่งประกอบด้วย ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ครอบคลุมหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานเอกชน และรัฐวิสาหกิจ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน/หน่วยงาน

2.2.4 นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2559-2562 ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คน จากตัวแทนนิสิตของทั้ง 4 ชั้นปีการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยการสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสำรวจองค์ความรู้การประเมินหลักสูตรด้วยรูปแบบ CIPP Model ของ Danial L.Stufflebeam

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ

3.2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth interview) ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured) จากตัวแทนผู้บริหารสังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และคณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

3.2.2 การสังเคราะห์เอกสาร (Document analysis) โดยเก็บรวบรวมเอกสาร ตำรา งานวิจัยรวมถึงวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลสำคัญในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อประมวล ขอบข่ายเชิงแนวคิดด้วยวิธีการประเมินหลักสูตร รวมถึง กระบวนการประเมินด้วยรูปแบบ CIPP Model หรือรูปแบบอื่นที่หลากหลายอีกด้วย

4. การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ

4.1.1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา นิสิตที่กำลังศึกษารวมถึงผู้ใช้บัณฑิต ใช้การวิเคราะห์สถิติแบบพรรณนา เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปของ ค่าความถี่ (Frequency) อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา นิสิตที่กำลังศึกษารวมถึงผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณนั้น ใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2547)

4.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด ด้วยการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตร บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา รวมถึงสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อสะท้อนอุปสรรค รวมทั้งแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พร้อมข้อเสนอเกี่ยวข้องเป็นรายประเด็น

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ

ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการจัดหมวดหมู่เนื้อหาจากการวิเคราะห์การบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินด้วยแนวคิด CIPP Model ซึ่งสะท้อนปัจจัยด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยด้านกระบวนการ รวมทั้งปัจจัยด้านผลผลิต เพื่อยืนยันข้อมูลที่ได้จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามในระยะแรกพร้อมวิเคราะห์ความสอดคล้องมาตรฐานตัวชี้วัด ซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์และกำหนดเกณฑ์การประเมินทั้งระบบ โดยพิจารณาจากความสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการศึกษาสร้างข้อสรุปความคิดเห็นที่สอดคล้องกับระบบและกลไกการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560 (ฝ่ายวิชาการมหาวิทยาลัยทักษิณ, 2558)

4. สรุปผลการวิจัย

โดยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินด้วยการผานวิธีที่กำหนดนับเป็นส่วนสำคัญในการยืนยันข้อค้นพบจากการสำรวจองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องจากผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเชิงเปรียบเทียบของ (stakeholders) ซึ่งจะนำเสนอไว้ในการอภิปรายผลดังกล่าวสามารถสรุปผลการวิจัยเป็นรายประเด็นดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท การนำเสนอสภาพทั่วไป สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ ปรัชญารวมทั้งอัตลักษณ์บัณฑิตที่คาดหวังและสอดคล้องตามเนื้อหาวิชาซึ่งระบุไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ซึ่งแยกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สรุปได้ว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560

ด้านบริบทอยู่ในระดับมาก (4.28) โดยความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตร รม.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือบัณฑิตหลักสูตร รม.บ. (การปกครองท้องถิ่น) และความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า โดยนำเสนอความสัมพันธ์ของจำนวนบุคลากร สื่อ สถานที่จัดการเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ซึ่งแยกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสรุปได้ว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมาก (4.17) โดยความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตร รม.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือบัณฑิตหลักสูตร รม.บ. (การปกครองท้องถิ่น) และผู้ใช้บัณฑิตมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ โดยนำเสนอสภาพทั่วไปของการบริหารจัดการ กิจกรรมการเรียนการสอนรวมถึงการวัดและประเมินผลรายวิชาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ซึ่งแยกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สรุปได้ว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก (4.13) โดยความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตร รม.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือบัณฑิตหลักสูตร รม.บ. (การปกครองท้องถิ่น) และผู้ใช้บัณฑิตมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต โดยนำเสนอความเชื่อมโยงคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ซึ่งแยกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสรุปได้ว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก (4.33) โดยความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตร รม.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือบัณฑิตหลักสูตร รม.บ. (การปกครองท้องถิ่น) และผู้ใช้บัณฑิตมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรายวิชา โดยนำเสนอความเหมาะสมของหมวดรายวิชา เฉพาะต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการ พัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ซึ่งแยกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) สรุปได้ว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ด้านรายวิชาเฉพาะ อยู่ในระดับมาก (4.32) โดยความคิดเห็นของบัณฑิตหลักสูตร ร.บ.บ. (การปกครองท้องถิ่น) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้ใช้บัณฑิต และนิสิตหลักสูตร ร.บ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

การสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัยเชิงประเมินรูปแบบ CIPP Model เพื่อทราบ ประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (มคอ.1) โดย สอดคล้องกันกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ครั้งนี้ สามารถนำเสนอผลการอภิปรายการวิจัยรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินผลด้านบริบท (Context) พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วน เสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับ ปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับมาก (4.28) ดังกล่าวสะท้อนถึงกลไกที่สำคัญของการบริหาร จัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตว่ามีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ “ปัญญา จริยธรรมนำการพัฒนา” รวมทั้งสนับสนุนให้มีความรอบรู้ สู้งานและมีประสบการณ์ เชิงปฏิบัติ มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานรวมทั้งสามารถนำไป ประยุกต์แก้ปัญหา/พัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยสามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพ เป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ที่ดีในอนาคตได้นั้น นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของนวลฉวี ประเสริฐสุข และคณะ (2551) เรื่อง “การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร” ซึ่งพบว่าผลประเมินการสอน รายวิชาระเบียบวิธีการวิจัยและสถิติเพื่อการวิจัยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก โครงสร้าง

หลักสูตรรายวิชาต่างๆทำให้ มีทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง มีพัฒนาทางเชาว์อารมณ์ (EQ) ทำให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญทางวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มีการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรที่ชัดเจนและเหมาะสม มีการบริหารจัดการรายวิชาในหลักสูตรที่ดี ส่งผลให้การดำเนินงานด้านหลักสูตรมีประสิทธิภาพ

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับมาก (4.17) ดังกล่าวสะท้อนถึงกลไกที่สำคัญของการบริหารจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตที่มีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญ ประสบการณ์เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ รวมทั้งมีบุคลากรสนับสนุนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการขอรับบริการในทุกด้าน นอกจากนี้มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์รวมถึงเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกอย่างครบถ้วน มีสถานที่เหมาะสมซึ่งเอื้อต่อการเรียนและ/หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ และมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ (2554) วิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่มีผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีห้องปฏิบัติการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (Internet) ห้องทำงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เหมาะสมและบริการด้านธุรการ การยื่นคำร้องลงทะเบียนต่าง ๆ นอกจากนี้ข้อค้นพบจากการวิจัยยังสอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี” ของ ธนภัทร มีนาสุนทรา โตบัว และวรทยา ธรรมกิตติภพ (2561) ซึ่งใช้วิธีการประเมินด้วยรูปแบบการวิเคราะห์ 3 มิติของแฮมมอนด์ (Robert L. Hammond’s evaluation model) พบว่ามิติสิ่งสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ ผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมในชั้นเรียน แต่ไม่ผ่านการประเมินตัวบ่งชี้ความเหมาะสมของโครงสร้างและหน่วยกิตของหลักสูตร ด้านการจัดชั้นเรียนและตารางสอน ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการงบประมาณ มิติการบริหารจัดการหลักสูตรผ่านการประเมินเกือบทุกรายการยกเว้นด้านบทบาทของครอบครัวและการทำโครงการเพื่อการบริการชุมชนไม่ผ่านการประเมิน มิติคุณภาพของบัณฑิตผ่านการประเมินในด้านความรู้ในการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

และความรับผิดชอบในการทำงาน ความสามารถด้านเทคโนโลยี ส่วนด้านทักษะตัวเลข การใช้ภาษาอังกฤษไม่ผ่านการประเมิน ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร คือ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ควรปรับปรุงเรื่องการเปิดรายวิชาไม่ให้ซ้ำซ้อน บริหารการจัดตารางเรียนให้เหมาะสม ร่วมกันสร้างกฎกติกาของการเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน ให้งานหน่วยงานภายนอกสถานประกอบการหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. การประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับมาก (4.13) ดังกล่าวสะท้อนถึงกลไกที่สำคัญของการบริหารจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตที่มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ Active Learning รวมถึงมีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมให้นิสิตได้เรียนรู้เชิงปฏิบัติการนอกห้องเรียน พร้อมมีกลไกส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสากล ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในระดับนานาชาติ นอกจากนี้มีการชี้แจงรายละเอียดและข้อกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างเปิดเผย เป็นธรรมและโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สอดคล้องและสมดุลกับภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาโลก” ของ รัตนศิริ เข้มราชและคณะ (2558) โดยใช้รูปแบบประเมินตามแนวคิด CIPP Model ของ Stufflebeam ซึ่งผลการวิจัยสะท้อนถึงการจัดการด้านกระบวนการ อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความพึงพอใจต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด (เฉลี่ย 4.41) สำหรับนิสิตมีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด (เฉลี่ย 4.35) โดยนิสิตมีความต้องการการเรียนเสริมด้านทักษะภาษาอังกฤษ เนื่องจากพื้นฐานภาษาอังกฤษของกลุ่มผู้เรียนมีความหลากหลายและผู้สอนได้เน้นการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม สร้างพื้นฐานและผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับได้เหมือนกัน รวมทั้งการสอนเสริมตามความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน

4. การประเมินด้านผลผลิต (Product) พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับมาก (4.33) ดังกล่าวสะท้อนถึงกลไกสำคัญของการบริหารจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งส่งเสริม

ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามหลักพื้นฐานทางศีลธรรม ขณะเดียวกันมีกลไกส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ควบคู่กับการใช้ปัญญาวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม รวมถึงมีศักยภาพการใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางการวิจัยอย่างถูกต้อง ดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาโลก” ของ รัตนศิริ เข้มราช และคณะ (2558) ซึ่งพบว่าความคิดเห็นของนิสิตต่อด้านผลผลิตเรื่องคุณลักษณะของนิสิตที่ได้รับการพัฒนามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบกับความคิดเห็นของนิสิต แสดงว่าคุณลักษณะของนิสิตมีความเหมาะสมรายวิชาที่เรียนตามหลักสูตรเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ สามารถนำประสบการณ์จากการศึกษามาปรับใช้ในการทำงานได้ และได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ ขณะเดียวกันความคิดเห็นของผู้ใช้มหบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อมหบัณฑิตใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอน แสดงถึงความสามารถของนิสิตที่มีพัฒนาการดีขึ้นทั้งหมดแต่แตกต่างกันไปในแต่ละทักษะ ได้แก่ การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ความสามารถในการนำเสนอ พฤติกรรมและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การแสดงความคิดเห็นอย่างมีวิจารณ์ญาณ ความเข้าใจเนื้อหากระบวนการการวิจัย ความรู้ความเข้าใจในบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานได้อีกด้วยผลการวิจัยดังกล่าวเป็นการสะท้อนถึงคุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของแต่ละสถาบันการศึกษาที่เชื่อมโยงกับข้อกำหนดตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาทั้ง 5 ด้านอย่างมีนัยสำคัญเชิงปฏิบัติการโดยสอดคล้องกันกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 อีกด้วย

5. การประเมินรายวิชาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับมาก (4.32) ดังกล่าวสะท้อนถึงการบริหารจัดการหลักสูตรที่คำนึงถึงข้อกำหนดตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (มคอ.1) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ (หลักสูตรปรับปรุง 2561) ของ นิคม เกียรติจินดา วรินทร์ธร ธารสารสมบัติ และ วิรมล เวศสุนทรเทพ (2561) พบว่าระดับความเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้านความสอดคล้องกับความต้องการ

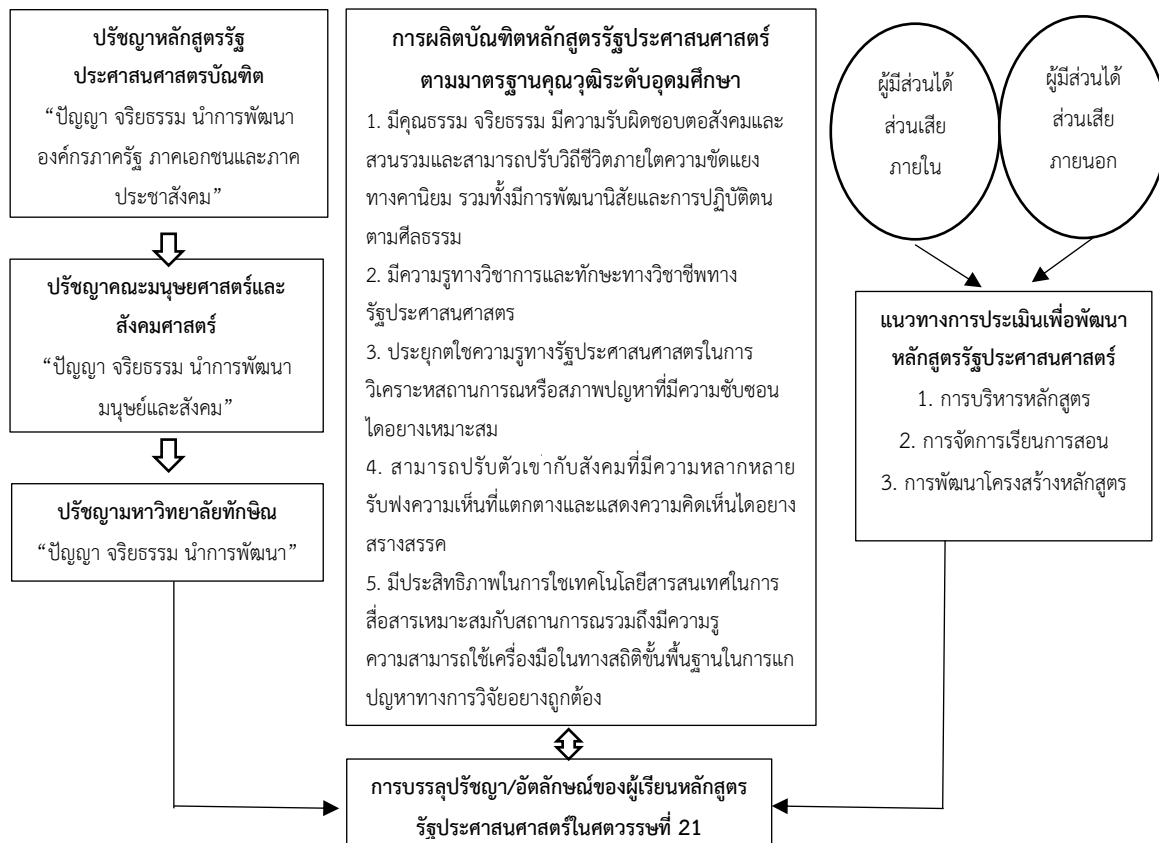
สังคมปัจจุบัน ด้านการนำไปปฏิบัติได้จริงและด้านมีความเป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยของความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า การปฏิบัติงานในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ต่อคุณสมบัติของบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิตต้องการ ในภาพรวมโดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกันกับผลการศึกษาของ นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว ประยูร เทพนวล เมธี ดิสวัสดิ์และนุรชีตา เพอแผละ (2556) เรื่องประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยใช้รูปแบบประเมิน CIPP Model สรุปได้ว่า การกำหนดมาตรฐานหลักสูตรทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์นั้นควรมุ่งผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเชิงวิชาการและการวิจัยในการบริหารจัดการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานภาครัฐและภาคเอกชนในภาพเฉพาะและภาพรวมมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสนองความต้องการของบุคคล สังคมและประเทศชาติได้

6. องค์ความรู้จากการวิจัย

ขอค้นพบจากการวิจัย โดยพิจารณาจากความคิดเห็นภาพรวม ซึ่งสะท้อนความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) ในภาพรวมนั้นพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เพื่อให้บรรลุเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้เรียนจึงควรกำหนดกลไกการบริหารจัดการในประเด็นเกี่ยวของ ดังนี้

การจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความต้องการของผู้เรียนโดยเฉพาะการกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ (Expected Learning Outcomes) ของผู้เรียน ควรมีวิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับธรรมชาติวิชา นอกจากนี้ในอนาคตการขยายขอบข่ายของความรู้ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ควรคำนึงถึงการสร้างองค์ความรู้ที่มีลักษณะขยายฐานการผลิตบัณฑิตด้านรัฐศาสตรควบคู่กับการส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ขณะเดียวกันควรให้ความสำคัญกับทรัพยากรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอุปกรณ์/เครื่องมืออำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน

จากข้อค้นพบและข้อเสนอแนะเชิงแนวคิดเบื้องต้น สามารถกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โครงสร้างการบริหารรวมทั้งแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่คำนึงถึงฐานทางปรัชญาและการมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินหลักสูตรจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ตามแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้จากการวิจัย

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปปรับใช้

1.1 ด้านบริบท การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรควรมีการปรับปรุงรายวิชาและ
คำอธิบายรายวิชาบางรายวิชาและตัดบางรายวิชา รวมทั้งบูรณาการบางรายวิชาเข้าด้วยกัน
เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยทักษิณ รวมถึงการวิเคราะห์แนวโน้ม
การศึกษาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ในอนาคตเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงใน
ศตวรรษที่ 21 อีกด้วย

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรควรเพิ่มงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อวัสดุทรัพยากรการเรียนรู้ หนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัยเพื่อให้นักศึกษาได้ค้นคว้า ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์และควรมีการปรับปรุงห้องเรียนให้มีความสะดวกต่อการฝึกปฏิบัติการและการทำงานกลุ่ม นอกจากนี้ควรเชิญผู้รู้/ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์มาให้ความรู้แก่นิสิตอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ด้านกระบวนการ การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรควรกระตุ้นให้นิสิตมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน พร้อมให้คำแนะนำและความช่วยเหลือจากอาจารย์ สาขาวิชามีบรรยากาศเรียนรู้แบบร่วมมือกัน มีการจัดการเรียนรู้ที่ดีเพื่อให้นิสิตได้เรียนรู้ในประเด็นที่สำคัญทางรัฐประศาสนศาสตร์ ทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล

1.4 ด้านผลผลิต การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรควรเน้นการผลิตนักรัฐประศาสนศาสตร์ที่มีประสบการณ์เชิงปฏิบัติตามวิชาชีพและจัดการเรียนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน พร้อมทั้งมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติในหน่วยงานที่หลากหลายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจรวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้จนเกิดประสบการณ์จริง

1.5 ด้านรายวิชา การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรควรยึดแนวทางข้อกำหนดตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (มคอ.1) รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่สามารถสนองตอบความต้องการในการเป็นส่วนหนึ่งของการขยายองค์ความรู้สู่การแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมภาคใต้

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยในครั้งต่อไป

การทำวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการสำรวจและประมวลงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์อย่างเป็นระบบ เพื่อถอดบทเรียนองค์ความรู้เชิงประยุกต์ที่ได้จากการวิจัย และควรเปรียบเทียบข้อแตกต่างที่นำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ในอนาคต นอกจากนี้ ควรทำการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ในระดับบัณฑิตศึกษาที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา อันจะนำไปสู่การเปิดหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการขยายพื้นที่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้นอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552*. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2562, จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed>
- นิคม เจียรจินดา, วรินทร์ธร ธารสารสมบัติ และ วิรมล เวศสุนทรเทพ. (2561). การประเมินหลักสูตรทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ (หลักสูตรปรับปรุง 2561). *วารสารเกษมบัณฑิต*, 19(ฉบับพิเศษ), 295-311.
- นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว, ประยูร เทพนวล, เมธี ดิสวัสดิ์ และ นุรชีตา เพอแผลละ. (2556). *ประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่*. ใน การประชุมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4 (น.436-446). สงขลา: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- นวลฉวี ประเสริฐสุข, กานดา พุ่มพุ่ม, นงนุช โรจนเลิศ, ลิขิต กาญจนภรณ์, สมทรัพย์ สุขอนันต์, สุรพล พะยอมแย้ม และ สุรรัตน์ บุรณวัฒน์. (2551). *การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขา จิตวิทยาชุมชน* (รายงานการวิจัย). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2547). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์.
- ธนภัทร มีนา, สุนทรา โตบัว และ วรทยา ธรรมกิตติภพ. (2561). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี* (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555), 12(27), 24-36.
- ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2558). *ข้อมูลหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง 2560 (มคอ. 2 ปริญญาตรี)*. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2562, จาก <https://cur.tsu.ac.th/home/program.jsp?curriculumid=10000095>
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). *การประเมินหลักสูตรที่เน้นการตัดสินใจโดยใช้วิธีเชิงระบบโดยใช้รูปแบบ CIPP Model*. คู่มือการประเมินหลักสูตรระดับบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- _____ (2554). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. Veridian E-Journal Graduate School, Silpakorn University, 4(2). สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2562, จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/issue/view/1017>
- _____ (2555). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 4(2), 25-40.
- รัตน์ศิริ เข้มราช, ประพาศน์ พฤทธิประภา, ดารณี ภูมวรรณ และ จันทร์พนิต สุระศิลป์. (2558). การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาโลก (รายงานการวิจัย). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Stufflebeam, D.L., et al. 1971. *Educational Evaluation and Decision Making*. Illinois: Peacock.